

התוכנית הצפונית לפסיכותרפיה יונגיאנית

תוכנית לימודים תלת-שנתית

מוכרת על ידי האיגוד הישראלי לפסיכותרפיה

מרכזת התוכנית: מרכזת הוראה והדרכה: ימי ציון וארוצים: ייצוף אקדמי: ד"ר אדו מצולז;
 צינת לנדא 052-2206850 יצף טרייבר 054-5330066 צדית אנקורי ד"ר מיכה אנקורי

תקציר קורסים תשע"ח מחזור ו' שנה ג'

פסיכולוגיה של גיל ההתבגרות ושל התפתחות היחסים הבין אישיים, רחלי חכם: מטרת הקורס היא לאפשר התבוננות ייחודית על תקופת ההתבגרות ברצף ההתפתחותי התקין והפתולוגי, עם המחשות קליניות ובהתבסס על אנליטיקאים יונגיאניים ופוסט יונגיאניים כמו, ריצ'ארד פרנקל, מרה סידולי ומרגרט ווילקינס. נעסוק בשינויים הביולוגיים והפיזיים ומשמעותם עבור המתבגר, נעמיק בארכיטיפ החניכה, בדימויי המוות והחיים אצל המתבגר. נלמד על תהליכי אינדיבידואציה בגיל ההתבגרות, על הקשר של המתבגר עם ה-Self עם הסביבה החברתית ועוד. נדון בפסיכותרפיה עם מתבגרים, כולל יחסי העברה והעברה-נגדית בטיפול במתבגר. בנושא התפתחות היחסים הבין-אישיים, נעקוב אחרי 'מעגל החיים' בהתפתחות הזוגיות משלב ההתאהבות, דרך שלב האהבה העיוורת, אל ההתפכחות וההפרדה עד לחיבור מחדש. נלמד על הזוגיות ברמה המודעת וברמה הלא-מודעת. הלימוד ימחש על ידי מיתוסים ואגדות בתרבויות השונות ובדוגמאות קליניות.

פסיכולוגיה ארכיטיפית על רצף החיים. שוש לבנה: ראשית, התפתחות, מעברים, פרידות וסיומים. מטרת הקורס היא להציג מבט כולל על מעגל החיים של האדם, מתוך התייחסות לתמות מרכזיות ומשימות התפתחותיות. נלמד על אבני הדרך של מעגל החיים באמצעות ארכיטיפיים מרכזיים הילד, המתבגר, הבוגר והזקן. נראה את ביטויי ארכיטיפים אלה באגדות, מיתוסים ובאמנות, יחד עם דוגמאות קליניות.

חלומות למתקדמים. עדית אנקורי: בקורס ננוע בין חווית הסוד והמסתורין של עולם החלומות לבין הניסיון להבין את טבעו של החלום. נתמקד בעיקר בניסיון להבין את שפת הסמלים של החלום ושל מבעי נפש אחרים, ונראה את תרומתה להבנתנו את המטופל. מאחר שעולם החלום הוא מחזה מרתק, בו משתתפים מרכיבי הנפש כולם, תהיה בכך גם הזדמנות לבסס ולהעמיק את היכרותנו עם המושגים היונגיאניים.

מחלות סופניות וליוי סוף החיים. אולגה עגור: פסיכו-אונקולוגיה היא ענף של הפסיכולוגיה הרפואית, העוסק במחקר וטיפול בשילוב תחומי הפסיכולוגיה (חקר וטיפול בנפש ובהתנהגות) והאונקולוגיה (חקר וטיפול במחלת הסרטן). ההיבט הטיפולי מתמקד באנשים הנאלצים להתמודד עם מחלת הסרטן והתופעות הנפשיות שמלוות אותה, והטיפול מתמקד בצרכי המיוחדים של החולה, המשפחה והקהילה. השיעורים יתמקדו ביחס גוף-נפש בתהליך הטיפולי בחולים האונקולוגיים.

יונג טען כי אין הגעה למודעות ללא כאב. כאב ברמה הפיזית והנפשית מוכרים באמצעות ארכיטיפ ה"צל" מהווה אמצעי להכרת מעמקי הנפש האנושית. ארכיטיפ ה"צל" יהווה צוהר

להבנת התהליכים שחווים החולים האונקולוגיים ומשפחותיהם. נראה כי תהליכים אלה משותפים לאנושות כולה. יונג ותלמידיו מדגישים כי אין כל אפשרות להתמודדות אמיתית ונכונה עם הצל בלי להיות מודע לו ולקיומו הבסיסי בתוכנו. כיוון שכך, מצבי חולי מהווים מפגש בצומת גוף-נפש של האדם עם הצדדים ה"צליים" שלו בעיקר פחד, כאב וחרדה. נתמקד במפגשים בהיכרות עם התהליך הטיפולי במצבי התמוטטות כוחות האגו, במצבים בהם ישנה תחושת איום והסכנה מהצל ומהכוחות ההרסניים שלה, וכן במצבים בהם ישנה בחירה בריפוי עצמי. במהלך השיעורים נבחן את מגוון המטרות הטיפוליות שאפשר להציב כאנשי טיפול כגון חיזוק האגו, קבלה של "צל" הרחבה והתאמה של מעגלי התמיכה וכן דרכי הגשמתן.

המטפל הפצוע: סדנה. יהודית לויזון: מאפייני הזהות של "המטפל הפצוע" יצירת "הנרטיב המאחה" של הטראומה הצגת-מקרה של קבוצה למטפלים בהנחיית מעמדת "המטפל הפצוע" ("אנחנו זן נדיר..."). אמצעים: עבודה חווייתית באמצעי ההבעה ויצירה. הרצאה ודין הצגת-מקרה.

מבוא לדרך הבודהא. סדנה. ד"ר נעמה אושרי: לפני 2500 שנה ויותר יצא הבודהא למסע לגילוי שורשי האי-הנחת האנושית, ולמציאת דרכים להשתחרר ממנה. המסע לימד אותו, שמקור הסבל אינו מצוי במציאות החיצונית לנו, אלא נתון לתודעתנו פנימה. תעתועי התודעה הם שמונעים מאתנו לראות את המציאות כמות שהיא, ולפעול בה בחופשיות ובהרמוניה. המשנה הבודהיסטית מציעה גישה מקורית, מעמיקה ומקיפה לשחרור התודעה מכבליה. גישתה משלבת לימוד עיוני לצד מדיטציה – אימון מעשי של הרוח, ומכאן הפרקטיות והרלוונטיות שלה לחיינו האישיים והמקצועיים, כאן ועכשיו.

במפגש נתרגל יחד מדיטציה ונשוחח על רעיונותיה המרכזיים של תורת הנפש הבודהיסטית:
* נלמד על חיי הבודהא כמטפורה למסע רוחני שלנו
* נתוודע ל"ארבע האמיתות הנאצלות" - עיקרי המשנה הרוחנית: על האי נחת, על מקור האי נחת ועל האפשרות לשחרור.
* נשוחח על תהליכי התמרת התודעה ועל האימון הבודהיסטי של טיפוח החמלה והסבלנות בחיי היום יום ובמעשה המסייע.
* ניגע בקצרה גם בעניין הרב שגילה יונג במחשבת המזרח.

גוף ורגש, יעל טרייבר: מטרת הקרוס היא ללמוד על הקשר גוף נפש בראייה יונגיאנית. נלמד על היחס המשתנה לגוף ולנפש ולקשר ביניהם, בראייה פסיכולוגית והיסטורית. נדון בסימפטומים גופניים כביטויים של הנפש או של טראומות, על פי הגישות של מריון וודמן, Kreinheder ואחרים.

פסיכומיתולוגיה, ניסן צור: הסמליות הפסיכולוגית באוריינטציה יונגיאנית - במעשיות ובמיתולוגיה לקורסים בפסיכו-מיתולוגיה יש שלוש מטרות עיקריות:

1. ללמוד ולהעמיק בהבחנות בין סמלי לקונקרטי, ובין מטפורי לליטרלי; לגלות שוב ושוב כיצד הדמיון והרגש הם שפת הנפש, ולעמוד על החשיבות של האמפליפיקציה להבנת הנפש ולפסיכותרפיה.
2. להכיר דרך הסיפורים מושגים כמו: הארכיטיפים, הסלף, הצל, האנימה, האנימוס, אחרים, ולפגוש תהליכים המשתקפים מהסיפורים לסיפורה של הנפש ולתהליך הפסיכותרפיה.
3. לעזור, דרך העיסוק במעשיות ובמיתוסים, באינטגרציה והפנמה של מושגים ותהליכים יונגיאניים שהתלמידים פגשו בהם במקומות שונים, כולל בתכנית הזאת.

לקורס יש שלושה חלקים: הראשון עוסק בפרשנות פסיכולוגית של אגדות, השני מתמקד במיתולוגיה, והשלישי כותרתו היא – גלגולו של סמל.

בחלק הראשון נפגוש כמה ממעשיות גרים כמו: יוחנן הנאמן, היפיפיה הנרדמת, הנערה ללא הידיים, הנחש הלבן ועוד. כמו כן נפגוש בסיפורי עמים אחרים כמו התוכי הלבן, בית המרחץ בטירת התוהו, החתולה, ואחרים.

החלק השני: מפגיש אותנו עם אנטיגונה ואדיפוס. תהיה בו התייחסות ביקורתית לקשר שבין מיתולוגיה ופסיכולוגיה. בעיקר לקשר שבין מיתולוגיה לפסיכופתולוגיה לפי גישת הילמן.

החלק השלישי: מאיר את האפשרויות הרב-גוניות להבנת הסמל. הקורס יעסוק במשמעויות הסמליות של ספור **פסיכה וארוס**.

מאורבורוס ועד קוניוקציו מסע הגיבור של המוסיקה, עינת לנדא: קורס משולב שייגע בייחודיות העבודה בגישה סמלית והשתקפותה בחדר-הטיפול. יונג שגילה את הלא-מודע הקולקטיבי כמקור של העשרה לנפש, והאמין בכוחו של ה-Self להנחות את האדם ואת הטיפול, באמצעות ביטוי הנפש חלומות, יצירות אומנות, יצירות מוסיקליות, ביטוי נרטיבי מטאפורי, כתיבה ועוד. הקורס יאפשר "הצצה" לחדר-הטיפול בו משתקפים גשרים וקשרים בין מודע ללא-מודע, מטפל-מטופל ופסיכותרפיה יונגיאנית והעבודה באמצעים של הבעה ויצירה, והכרות מעמיקה עם מספר יצירות אמנות ידועות תוך התמקדות בסמלים ובמיתוסים ובקשר שלהן להתפתחות הנפשית ולמעשה הקליני.

פסיכופתולוגיה, סדנה. ד"ר יורם אינספקטור.